

Christenvervolgingen

Notitie

van Prof. Olaf van Boetzelaer
hoogleraar Internationale politiek
en moderne geschiedenis aan de
Perpetual Help University
te Manila (Filippijnen)
Vice-Voorzitter van de
Commissie Buitenland van
CDA – Zuid-Holland
Internationaal secretaris van
de “think-tank” Civilistisch Appèl

najaar 2012 / voorjaar 2013

Inleiding

Artikel I van de universele verklaring van de rechten van de mens, stelt onder meer, dat niemand vervolgd mag worden omwille van zijn geloof.

De praktijk is echter soms anders.

Christenen hebbe niet het uitsluitende “voorrecht” geloofsvervolging te kennen, daar zijn wij ons van bewust.

In de jongste tijd zijn bijvoorbeeld in het nieuws gekomen de Rohingya, een islamitische minderheid in het overwegend Boedhistische Birma. Ze staan bloot aan discriminatie, vervolging en uitbuiting. Geen wonder dat ze bij honderderduizenden het land zijn ontvlucht, veelal naar Bangladesh.

In Bangladesh heeft dan weer zeer onlangs, september 2012, de Boedhistische minderheid het zwaar te verduren gehad van toornige Moslims vanwege een beweerde desacralisering van de Koran.

Te wijzen valt ook op de moorddadige aanslagen in Irak door Soennitische Al Qaida-terroristen op Shiitische Moslims.

Het onderwerp van de onderhavige nota is evenwel christenvervolging.

Wij willen echter benadrukken dat wij zonder voorbehoud wensen op te komen voor meningsvrijheid in politieke zin alsmede de vrijheid voor alle religieuze denominaties zonder onderscheid.

Dit gezegd zijnde, zullen wij in het hierna volgende ingaan op de positie van de christenen.

In grote omvang vindt in de wereld het verschijnsel van de christenvervolging plaats. Reeds in 2007 verscheen een rapport van de Britse Geheime Dienst MI6 dat het alarmistische nieuws verkondigde dat 200 miljoen christenen in zestig landen bloot stonden aan vervolgingen.

Het is volstrekt begrijpelijk dat binnen het CDA bekommernis heerst omtrent het onrecht dat wordt aangedaan aan mensen, voor wie de Bijbel eveneens een relevante plaats in hun leven inneemt.

Immers artikel 2 van de CDA-statuten stelt: “Het CDA aanvaardt de Heilige Schrift als richtsnoer voor het politieke handelen”; in artikel 2 van het CDA-program van uitgangspunten heet het onder andere: “In antwoord op de oproep van de Bijbel krijgt de politieke overtuiging van het CDA gestalte. De voortdurende toetsing aan de Bijbel is het kenmerk van die politieke overtuiging.”

Welnu om één citaat uit die Bijbel te nemen van Christus: “Een dienaar is niet meer dan zijn heer. Heeft men mij vervolgd dan zal men ook u vervolgen”. (Joh. 15:20).

Het moge derhalve duidelijk zijn dat zowel vanuit de statuten als het program van uitgangspunten geredeneerd, het evident is dat juist vanuit CDA-kringen de vervolging van christenen onder de schijnwerpers wordt gesteld.

In het hiernavolgende willen wij meer in het bijzonder ingaan op de positie van de christenen in enige Aziatische en Afrikaanse landen.

Egypte

Het fenomeen van de ontvoering, verkrachting en gedwongen islamisering van honderden, maar wellicht duizenden koptische christelijke meisjes per jaar werd lang doodgezwegen in de Egyptische media en stelselmatig ontkend door de Egyptische overheid. Dit taboe werd echter recentelijk doorbroken door het christelijke satellietkanaal al-Hayat van de koptische priester Zakarious, een kanaal dat wereldwijd 60 miljoen Arabisch sprekende kijkers bereikt. Schrijnend waren de getuigenissen van koptische families die soms al jaren naar hun verdwenen dochters zoeken en de totale onwil van de Egyptische politie en veiligheidsdiensten van de aangiften - soms werden deze zelfs geweigerd - werk te maken. Er schijnt sprake te zijn van een goed georganiseerde "Islamiseringsmaffia" die zelfs wordt gesteund door de Egyptische veiligheidsdiensten. De koptische Paus Shenouda verklaarde 17 maart 2009 jaarlijks duizenden brieven te krijgen van familieleden van ontvoerde en verdwenen koptische meisjes. Hij vertelde ook over Islamitische winkelketens die christelijke meisjes naar binnen lokken en vervolgens laten verdwijnen. Rasha Nour die aan het hoofd staat van Egypt 4 Christ, spreekt over een uitgebreid netwerk dat deze bendes financiert, onder andere banken en organisaties onder supervisie van de Moslimbroeders.

Christian Solidarity International heeft in november 2009 een rapport uitgebracht onder de titel: "De verdwijning, gedwongen bekering en uithuwelijking van koptische - christelijke - vrouwen in Egypte".

Dit rapport is aangeboden aan de Amerikaanse senaat. Het klaagt ook de zwijgende medewerking van de Egyptische overheid aan. Veel meisjes weten na hun gedwongen Islamisering en huwelijk te ontvluchten.

Veel families verhalen over bedreigingen die ze ontvangen van de familie van de moslimechtgenoot en soms de lokale politie, die eerder weigerde de aangifte van ontvoering te behandelen!

Een ander probleem is de Egyptische identiteitskaart. Men kan die wel veranderen van christendom naar Islam, maar niet omgekeerd. "De vloed van anti-koptische activiteiten in Egypte heeft dermate alarmerende proporties aangenomen dat het gemakkelijk kan leiden tot een situatie van totaal geweld tegen hen in de komende periode", aldus de organisatie Coptic Solidarity in een verklaring op 14 oktober 2010.

Het vermoeden bestaat dat de Egyptische veiligheidsdiensten de anti-koptische campagnes niet alleen tolereren maar ook orchestreren, met het doel de kopten tot zondenbok/bliksemafleider te maken voor de Islamitische fundamentalisten, de Salafisten, zodat "het regiem" minder last van hen heeft. Dat was de tactiek onder Moebarak en in zekere zin ook nog onder het militaire bewind van maarschalk Tantawi dat daarna is gekomen.

De vreselijke moordaanslag rond Kerstmis 2010 op een koptische kerk in Caïro is nog vers in het geheugen, als extreem voorbeeld van anti-christelijke terreur. Reeds in 2008 overvielen circa zestig bewapende mannen het uit de vierde eeuw stammende Abu-Fana klooster in El-Minya. Ontvoerde monniken werden geslagen en gedwongen hun religie af te zweren en het kruis te bespuwen.

De Italiaanse minister van buitenlandse zaken Franco Frattini kwalificeerde de reactie van de Europese Unie op de christenvervolging in Egypte, maar ook in Irak en andere landen, als "zwak".

Na de val van Moebarak hebben de Islambroederschap alsmede de salafistische Al-Nourpartij bij de parlementsverkiezingen ruim 70% van de zetels behaald. De Kopten hopen dat een en ander niet zal resulteren in een verdere bemoeilijking van hun positie in Egypte.

Gaza

Na de machtsovername door Hamas in Gaza in 2007 werd een zusterklooster overvallen: "kruisbeelden werden vernield, bijbels verbrand, een Jezusbeeld omvergeworpen".

Christelijke boekhandels en internetcafés zijn vaker het doelwit geworden van extreme moslims.

Bekend is overigens de Hamas-slogan: "Eerst pakken we de zaterdag, dan de zondag", met andere woorden eerst rekenen we af met de joden (de Sabbath), dan met de christenen.

Indonesië

In Indonesië is vrijheid van godsdienst in de grondwet gewaarborgd en in de "Panacila", de vijfgrondbeginselen waarop de Indonesische staat is gebaseerd. De laatste jaren gaan radicale groepen als Hizbut Tahrir, een in veel landen verboden terroristische organisatie, maar in Indonesië deel uitmakend van het Islamitische establishment en het Front van de verdedigers van de Islam (FPI) steeds drierster te werk en krijgen nauwelijks tegenspel van de regering.

Steeds vaker komen aanvallen voor op kerken, christelijk opleidingsinstituten en dergelijke en worden kerkgangers bedreigd.

In januari 2011 nog bestormden "conservatieve" moslims een rechtbank in Java en staken twee kerken in brand, uit protest tegen de in hun ogen te lichte straf voor een christen die leetuur zou hebben verspreid waarin de Islam gehekeld zou zijn. De overheid, zowel federaal als lokaal, is weinig daadkrachtig bij de bescherming van religieuze minderheden.

Maleisië

In Maleisië werd onlangs een juridische bijeenkomst met als onderwerp de problemen die mensen ondervinden die vanuit de Islam naar een ander geloof willen overstappen met geweldsdreiging belegerd door een menigte, waarna de politie opdracht gaf de conferentie te beëindigen. Maleisië heeft ook heropvoedingskampen voor Islamverlaters.

Irak

Uit angst voor aanslagen, geweld, terreur, vervolging en onderdrukking, ontvluchten christenen massaal Irak. Degenen die niet weg kunnen komen, neigen ernaar hun religie geheim te houden of mijden bijeenkomsten met geloofsgenoten.

De christenen hebben geen eigen milite om hen te beschermen en soemieten en sjiiten beschuldigen hen van collaboratie met de Amerikaanse 'kruisvaarders'. Honderden werden ook ontvoerd.

In november 2010 vielen bij een gijzeling in een katholieke kerk in Bagdad 52 doden. Een aan Al-Qaeda gelieerde organisatie, de "Islamitische staat van Irak", noemde de kerk in een reactie op internet "een smerige plaats van ongelovigen die als basis dient om de islam te bestrijden".

Sinds de inval van de Amerikanen in Irak in 2003 is het aantal christenen in het land spectaculair gedaald: van één miljoen toen, naar 400.000 nu. De meesten zijn gevlucht naar het Westen of buurland Syrië.

De lijst van aanslagen op christelijke doelen in Irak is lang: van bomaanslagen op kerken tot ontvoeringen van bisschoppen. Woordvoerder Attiya Gamri van de Assyria Council of Europe verklaarde in november 2010: "Er zijn de afgelopen jaren 66 kerken aangevallen en bijna duizend christenen onthoofd, doodgeschoten of ontvoerd in Irak."

Sinds juli 2006 zijn acht christelijke leiders ontvoerd van wie er inmiddels drie gedood zijn. Op de universiteit van Mosul worden niet-moslimse vrouwen die zich niet volgens islamitisch gebruik kleden in pamfletten met het islamitische strafrecht bedreigd. Sommigen hunner werden vermoord.

Afgelopen herfst werden enkele ontvoerde christelijke kinderen gekruisigd omdat geen losgeld betaald was.

Door toedoen van de Koerdische overheid worden overwegend christelijke dorpen water- en elektriciteitssystemen onthouden en evenmin hebben ze gezondheidscentra gekregen. De tactiek is de steden en de dorpen onbewoonbaar te maken. Als de bewoners vervolgens wegtrekken, plunderen of confisqueren Koerden de bezittingen van de christelijke bewoners.

Pakistan

In Pakistan werden in november 2005 bij een aanval drie zusterkloosters, twee katholieke scholen, de woningen van een dominee en een parochiepriester en enige christelijke tehuizen vernietigd, in Sangla Hill in het Noord Oosten van het land. Het betrof een zorgvuldig geplande en georganiseerde aanval waaraan ophitsende toespraken van Islamitische moslimleiders aan vooraf waren gegaan. De politie verliet tijdens de aanvallen de locaties. De zogenaamde blasfemiewetten zijn instrumenteel in het bevorderen van dat soort geweld.

Volgens rapportage van de Britse Inlichtingendienst MI6 werden in 2006 minimaal 70 christenen vanwege hun religieuze identiteit vermoord.

Na de jongste gigantische overstromingen - in belangrijke mate overigens het gevolg van schuldige verwaarlozing van de dijken en dammen - werden systematisch christenen benadeeld bij de verstrekking van hulpgoederen in Pakistan.

De laatste tijd werden er ook massale demonstraties gehouden tegen gratie voor geloofsafvallers, in casu van de Islam naar het Christendom. De oproep van de paus de blasfemiewet in te trekken heeft de woede gewerkt van radicale leiders en groeperingen. Zij beschuldigen hem ervan "de hele wereld in een dodelijke oorlog te storten".

De Pakistaanse regering heeft al laten weten aanpassingen van de wet categorisch af te wijzen. Daarmee heeft zij een knieval gedaan naar de fundamentalistische krachten in het land. In het land heeft een zeer sterk Islamitisch radicaliseringsproces plaatsgevonden.

Begin 2010 werd in de Pakistaanse stad Rawalpindi, de vader van een gezin dat had geweigerd het christelijk geloof af te zweren, levend verbrand terwijl zijn vrouw voor de ogen van haar drie kinderen tussen 7 en 12 jaar oud, werd verkracht, nota bene door politie-agenten.

Een openbare protestdemonstratie door de christelijke gemeenschap werd verboden en geen strafmaatregelen werden tegen de betreffende agenten genomen.

De secretaris van de Pakistaanse bisschoppenconferentie, pater Shaker Nadeem schreef: "In Pakistan lijden de christenen elke dag en elke dag is hun leven in gevaar. In bepaalde streken worden gelovigen als beesten of als slaven behandeld of blootgesteld aan plagerijen en geweld. Er bestaat een wijd verspreid gebruik van ontvoering van christelijke meisjes en van doodsbedreigingen tegen de armste gezinnen. Op ontvoering volgt dan een gedwongen bekering en een gedwongen huwelijk".

Zowat 3%, oftewel 500.000 Pakistani zijn christen. De Pakistaanse advocaat en mensenrechtenactivist Joseph Francis noemt hun toestand "bedroevend" terwijl "voortdurend hun rechten met voeten getreden worden". In 2011 werd ook de katholieke minister Bhatti door een moslimextremist vermoord.

Iran

In Iran werd in december 2010 een voorganger van de pinkstergemeente Yousef Nadarkhani ter dood veroordeeld wegens afvalligheid van de islam. Zijn vrouw kreeg levenslange gevangenisstraf.

Meerdere voorgangers van "huiskerken" zijn reeds gearresteerd. In Iran zijn circa 300.000 christenen die behoren tot de erkende kerken en wier leven overigens wordt bemoeilijkt. Maar er is een "dark number" – honderdduizenden ? – die aangesloten zijn bij ondergrondse huiskerken.

Turkije

In januari 2011 heeft de Turkse regering een vaticaanse verzoek afgewezen de katholieke kerk een juridische status te geven. Het Grieks-orthodoxe patriarchaat in Istanbul heeft evenmin rechtspersoonlijkheid.

Christelijke kerken in Turkije klagen al lang dat zij veel problemen ondervinden door het ontbreken van een gewaarborgde juridische status.

Het bouwen van katholieke, protestantse of orthodoxe kerken en kinderopvangcentra wordt zwaar bemoeilijkt. De parochies hebben eenvoudig niet de vereiste juridische status. Het Grieks-orthodoxe seminarie zit al 35 jaar - noodgedwongen - dicht en de Armeense seminaries sedert 1970.

In het Turkse Bodrun werd een christen op een islamitische begraafplaats begraven. Na protesten hiertegen moest van het bevoegd gezag het lijk worden opgegraven en elders worden ondergebracht, immers "het is niet juist als moslims naast een christelijk graf moeten bidden".

Pieter Omtzigt, CDA-kamerlid en lid van de Raad van Europa over Turkije: "Zij willen graag naar alle landen imams sturen en godsdienstvrijheid hebben. Maar als het op bescherming van zijn eigen religieuze minderheden aankomt geeft Turkije vaak niet thuis".

Turkse parlementariërs stemden ook als enigen in de Raad van Europa in januari 2011 tegen een rapport dat het risico beschreef dat geweld tegen christenen in het Midden-Oosten kan leiden tot het verdwijnen van christelijke gemeenschappen. Omtzigt noemt dit: "tekenend".

Ethiopië

Ook in Ethiopië werden in een golf van geweld in 2011, 59 kerken en tientallen huizen door moslimextremisten in brand gestoken.

Nigeria

In Nigeria is de islamitische terreurgroep Boko Haram actief, speciaal door het plegen van bomaanslagen tijdens christelijke kerkdiensten, met veel doden en gewonden tot gevolg.

India

Christenen hebben niet alleen te lijden van vervolging in overwegend Islamitische landen. Zo vonden er in augustus 2008 bloedige anti-christelijke pogroms plaats in het Indiase Orissa door Hindoe-fanatici.

Ook nadien houden gewelddadige incidenten aan.

En in augustus 2010 riep de parlementariër P. Remani van de Bharatiya Janata Partij (BJP) op "het onkruid van het christendom uit te roeien". Hindoe-extremisten hebben in 2011 in India 2.141 keer christenen aangevallen, melden katholieke mensenrechten-activisten uit dat land.

China

In China is in het leven geroepen de Patriottische Kerk, die door de staat wordt erkend, doch deze staat los van Rome. Daarnaast bestaat er de ondergrondse Rooms-Katholieke Kerk, die derhalve het gezag van de Paus erkent.

Tevens is er een actief missionerende protestantse denominatie, veelal toevlucht zoekend in zogenaamde huiskerken. Het land telt meer dan 50 miljoen christenen.

Vervolging van de te actief missionerenden alsmede van vertegenwoordigers van de ondergrondse Katholieke Kerk is geen uitzondering.

Noord-Korea

In deze rigoureuus-totalitaire staat bestaat geen enkele godsdienstvrijheid.

Voor praktiserende christenen is slechts een plaats onder erbarmelijke omstandigheden in concentratiekampen gereserveerd.

Myanmar

Uit een rapport van de Artsen voor Mensenrechten uit januari 2011 blijkt dat het leger van Myanmar (Birma) tal van wreedheden heeft begaan tegen de christelijke Chin - minderheid in het land.

Het gaat om moord, mishandeling, dwangarbeid, religieuze vervolging, verdwijningen, marteling, verkrachtingen en grootschalige beroving.

Vietnam

In het communistische Vietnam is het de afgelopen tijd tot herhaalde botsingen gekomen tussen katholieken die geconfisqueerde kerken terugvorderen en de politie.

Europa

Terzijde: ook in onze westerse wereld is de christelijke religie niet onbedreigd.

De Oostenrijkse juriste Gudrun Kugler richtte in 2005 het Observatorium voor Intolerantie en Discriminatie jegens christen (OIDAC) op. In maart 2012 publiceerde haar organisatie een rapport waarin tal van gevallen uit 2011 werden genoemd die intolerantie of discriminatie van christenen in Europa betreffen.

OIDAC staat niet alleen. In september 2011 wijdde de OVSE uit zorg een speciale zitting aan het fenomeen. De Franse overheid signaleerde in 2009, 389 gevallen van vandalisme aan christelijke kerken, kapellen en begraafplaatsen en in 2010, 522.

Groot-Brittannië spant de kroon qua wettelijke maatregelen, onder meer door het dwingen van katholieke adoptiebureaus om ook homoseksuele koppels te helpen, het verbieden van het traditionele gebed bij de opening van gemeenteraadsvergaderingen en het van overheidswege verbieden aan ambtenaren en anderen een zichtbaar kruisje te dragen.

2011 kende een tweetal positieve ontwikkelingen: een resolutie van de OVSE waarin werd opgeroepen tot publiek debat over intolerantie en discriminatie jegens christenen en een herroeping door de Hoge Kamer van het Europese Hof voor de mensenrechten van een eerder door ditzelfde Hof afgekondigd kruisbeeldenverbod in bepaalde publieke gelegenheden.

Problemen overgang van Islam naar christendom

In Iran, Mauretanië, Jemen en Saoedi-Arabië staat de doodstraf op het verlaten van de islam in de wetgeving. Maleisië heeft heropvoedingskampen voor islam-verlaters. In Groot-Britannië zegt 36 % van de jonge moslimmannen dat islam-verlaters gedood moeten worden. In Irak, Egypte, Pakistan, Gaza en ga zo maar door staat de doodstraf voor het verlaten van de islam niet in de wet maar is een afvallige vogelvrij. In alle Arabisch-islamitische landen is evangelisatie verboden en wordt dit gestraft. Er zijn echter indicaties dat het aantal moslims dat zich heimelijk bekeert tot het christendom de islamitische religieuze autoriteiten zorgen begint te baren.

In een interview op de tv-zender Al Jazeera met de leidende Islamitische autoriteit sjeik Ahmed Katani, zei deze dat "zich iedere dag 16.000 moslims bekeren tot het christendom. Dit zijn 6 miljoen per jaar. Er voltrekt zich een ramp binnen de Islam". In Egypte doen geruchten de ronde dat er enkele miljoenen heimelijke bekeringen zijn. In Algerije begonnen de autoriteiten in mei 2008 plotseling een wet toe te passen die grote restricties plaatste op de godsdienstuitoefening van niet-moslims. Dit onder druk van de al-Nahda partij die alarm sloeg over "de evangelisatiegolf".

Verschillende bronnen bevestigen dat er in met name Noord-Algerije sprake is van zeker 100.000 bekeringen tot het christendom. Vooral jongeren verlaten hun religie vanwege de gruweldaden gepleegd in naam van de islam. Joel Rosenberg komt in zijn boek Epicenter, na eigen onderzoek ter plaatse tot de conclusie dat in Soedan sinds 1985 waarschijnlijk 5 miljoen moslims christenen zijn geworden.

De voormalige Egyptische moslim Magdi Allani schreef enkele jaren geleden in de Corriere della Sera over "de nieuwe catacombenkerk die in Europa is ontstaan, die bevolkt wordt door bekeerde moslims, die door iedereen na hun bekering in de steek worden gelaten, zelfs door de Kerk zelf, uit angst om te provoceren. Volgens hem bedraagt hun aantal in Italië al vele duizenden.

Terwijl in Europa tal van moskeeën verrijzen, is zelfs het belijden van het christelijk geloof in Saoedi-Arabië verboden, laat staan het bouwen van een kerk.

Terwijl moslims in april 2012 in de Bondsrepubliek Duitsland 25 miljoen Korans willen uitdelen, neemt de douane in Jemen bijbels in beslag en deelt aan de “overtreder” een boete uit. Het gebrek aan tolerantie in een aantal moslimlanden is zonneklaar.

Conclusie

Op basis van voorafgaande kan geredelijk worden geconcludeerd dat christengelovigen het mondiaal in een aantal gevallen hard te verduren hebben. Daarbij stelt zich ook de vraag van een eventuele asierverschaffing.

In een arrest d.d. 5 september 2012 bepaalde het Hof van Justitie van de Europese Unie dat enkel bepaalde vormen van ernstige aantastingen van het recht op godsdienstvrijheid, en niet elke aantasting van dat recht, een daad van vervolging kunnen vormen die de bevoegde autoriteiten verplicht de vluchtelingenstatus toe te kennen.

CDA-Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt diende begin 2012 een initiatiefnota in bij minister van Buitenlandse zaken Uri Rosenthal om duidelijker stelling te nemen tegen christenvervolgingen. Dit Kamerlid heeft ook een aantal concrete gevallen van christenvervolging bij de minister aangekaart. Ook de SGP is te dezen actief.

In elk geval noopt het onderhavige probleem tot een beleidsmatig antwoord, ook van christendemocratische zijde in overeenstemming ook met het gestelde in artikel 11.9.3 van het jongste CDA-verkiezingsprogramma: “Nederland spant zich in voor godsdienstvrijheid wereldwijd, hetgeen onder andere inhoudt dat wij ons hard maken voor de rechten van medechisten wereldwijd.”

Hetgeen leidt tot de volgende politieke stellingnames.

Beleidsaanbevelingen

1. Assertief opkomen voor de rechten van de christenen wereldwijd als dezen te lijden hebben van vervolgingen;
2. eveneens opkomen voor de vrijheid tot godsdienstige beleving voor alle denominaties, zonder onderscheid;
3. hiervoor steun zoeken in Europees verband;
4. asiolverlening aan degenen die lijden onder bepaalde vormen van ernstige aantastingen van de openbare godsdienstbeleving.